

FARSKÝ LIST

11. august – 17. august 2025, číslo 609

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

BIBLIA PRE VŠETKÝCH

MOJŽÍŠ ZOSTUPOUJE Z VRCHU (2)

V predchádzajúcom texte sme sa zaoberali rozprávaním z knihy Exodus 34,29-35. Hovorilo sa tam o Mojžišovi, ako dostal tabule zákona a zostupoval z vrchu so žiariacou tvárou, ktorá bola ovocím rozhovoru s Bohom z tváre do tváre. Videli sme, že vrch vo sv. Písmach je privilegovaným miestom zjavenia sa Božej slávy ľuďom. Ale aj diabol má svoj vrch, kde sa zjavuje a vystatuje svojou obdivuhodnou silou, a odkiaľ vykonáva svoju hroznú moc - pokúšanie človeka. Toto zakusuje sám Ježiš pri treťom pokušení na púšti, o ktorom nám rozpráva evanjelium sv. Matúša: "A zasa ho diabol vzal na veľmi vysoký vrch, ukázal mu všetky kráľovstvá sveta a ich slávu a vravel mu: "Toto všetko ti dám, ak padneš predomnou a budeš sa mi klaňať". Vtedy mu Ježiš povedal: "Odíď, satan, lebo je napísané: "Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť" (Mt 4,8-10).

Jedine človek plný Ducha Svätého, môže rozoznať vrch spásy, kde sa nachádza Božia sláva, od vrchu zatratenia, kde sídli ľahko pominuteľná satanová sláva, ktorá oslepuje ľudského ducha.

Ježiš, ktorý je Božím Synom a je plný Ducha Svätého, má svoje rozoznávanie jasné. Má si vyvoliť medzi svetskou slávou, v ktorej vidí satanovu moc a Božou slávou, ktorá sa zjavuje na vrchu, na ktorý ho vezme jeho Otec, a týmto vrchom je Golgota. Z tohto vrchu neuvidí kráľovstvá tohto sveta, ale ľudské duše, ktoré môžu byť očistené jedine jeho krvou, vyliatou na kríži.

Ježiš uprene hľadá na Otcovu vôľu a súčasne sa obracia k nám a k našim vzdychaniam, lebo nevieme objaviť Boží obraz, ktorý nosíme vtlačený v našej duši; zrieka sa slávy vrchu, čo mu ponúka

diabol a ide cestou, aby došiel na vrch Golgoty, kde sa zjaví Božia sláva, aby zachránila človeka. Odvtedy aj človek si má vyvoliť medzi satanovým vrchom a vrchom Kalvárie, kde stotožnený s ukrižovaným Ježišom pokračuje v spásonosnom vyliatí Božej krvi, očisťuje duše hriešnikov, a tak sa pripája k Ježišovmu umučeniu.

Ale kto môže vystúpiť na vrch Kalvárie? Kto môže dôjsť na Pánov vrch, ktorý zachraňuje? Žalm 24 a verš 3 nám hovorí, že na Pánov vrch vystúpi ten, kto má ruky nevinné a srdce čisté, kto neobracia myseľ na daromnice a ľstivo neprisahá.

Vo sv. Písmach "čisté a nevinné ruky" označujú toho, kto sa môže priblížiť k Bohu, lebo niet krvi na jeho rukách; nezhrešil proti svojmu bratovi, neurazil ho, neohováral ho, nešomral atď.

Vzhľadom k tomuto a odhaľujúc kult izraelského ľudu, jeho falošnosť, zatracujúc akékoľvek hanobenie človeka, prorok Izaiáš vkladá do úst Jahveho tieto hrozné slová: "A keď si rozprestierate dlane, odvrátim oči od vás a keď aj hromadíte modlitby, ja ich nevyslyším, veď ruky sú vám plné krvi. Obmyte, očistite sa, odstráňte mi spred očí zlobu skutkov svojich" (Iz 1,15-16).

Z tohto textu vidíme, že mnohokrát je naša modlitba sterilná kvôli nášmu vzťahu s bratmi, či už priateľmi alebo nepriateľmi, Boh si zakrýva oči a zapcháva uši.

Sv. Pavol nám k tejto téme hovorí: "Chcem teda, aby sa muži modlili na každom mieste a dvíhali čisté ruky bez hnevu a hádok" (1 Tim 2,8). A Ježiš v hlavnej modlitbe, ktorú učí svoju Cirkev, v Otčenáši nám hovorí: "a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom" (Mt 6,12). Z tohto všetkého vidíme, čo to znamená mať čisté ruky, aby sme mohli vystúpiť na Pánov vrch, a tam kontemponovať Božiu slávu.

Už predtým spomínaný žalm 23(24) hovorí, že okrem nevinných rúk vystúpi na Pánov vrch ten, kto má srdce čisté, čiže slobodné od každého modlárstva, od každého kráľovstva, ktoré predstavil Ježišovi na vrchu diabol.

Čisté srdce, je Ježišovo srdce, voľné od akejkolvek svetskej domýšľavosti, ktoré si nechal prebodnúť kopijou vojaka. Čisté srdce, je srdcom človeka, ktorý prijíma a radostne plní prvé prikázanie, ktoré Boh dal izraelskému ľudu: "Počuj, Izrael, Pán je náš Boh, Pán jediný! A ty budeš milovať Pána, Boha svojho, celým srdcom svojím a celou dušou svojou a celou silou svojou" (Dt 6,4-5). Jedine ten, čo nemá rozdelené srdce láskou k tomuto svetu, dostane od Boha dar, milovať ho celým svojím srdcom. A tak už môže vystúpiť na svätý vrch.

MOJŽIŠOVA PROSBA

Pri obnove zmluvy, keď Jahve prechádza popred Mojžiša, tento sa opováži prosiť ho a povedať mu: "Ak som našiel, Pane, milosť v očiach tvojich, prosím, pod' s nami, Pane! Je to síce ľud nepoddajnej šije, ale odpusť nám naše previnenia a hriech a vezmi si nás za svojich!" (Ex 34,9).

Mojžiš veľmi dobre pozná tento ľud, ktorý mu Boh prikázal priviesť do zaslúbenej zeme. Vie, že tento ľud je schopný ohromných nadšení, tak ako vtedy, keď vzdával vďaky Bohu pri prechode cez Červené more (Ex 15,1-21). Ale rovnako je aj schopný zameniť Boha, ktorého pred malou chvíľou vzýval, za zlaté teľa, ktorému pripisuje svoju spásu a vyslobodenie (Ex 32,1-6).

Na druhej strane Mojžiš si je vedomý svojej ohraničenosti, vie, že nie je viac než človek; je schopný zapáliť ľud, keď je nadšený, ale je neschopný postaviť ho na nohy, keď sa nachádza v pokušení. Ved' v živote človeka sú chvíle, keď musí priamo zasahovať Boh, lebo iný človek nemôže vyriešiť jeho situáciu. Rýdza a obnažená viera je dielom Boha. Človek, hoci ako by bol svätý, nemôže odovzdať vieru inému človeku. Poslaním svätých na tomto svete je byť Božím nástrojom na otvorenie ľudských uší, aby boli súce na

počúvanie Boha. Tu dochádza k udalosti viery, ktorá je dielom Boha. Ježiš to povie takto: "Bezo mňa nemôžete nič robiť", a v Jn 15,4 počúvame: "Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne."

Mojžiš si uvedomuje túto skutočnosť. Zakúsil ju sám na sebe a so svojím ľudom a preto sa odváži prosiť Boha: "Pod', ty sám uprostred nás a vezmi si nás za svojich"!

Boh hovorí o sebe samom pred Mojžišom, že je Boh milostivý a láskavý, zhovievavý a veľmi milosrdný a verný (Ex 34). Cíti, ako sa mu zachvieva vnútro pred touto úpenlivou Mojžišovou prosbou, ktorá je vlastne aj prosbou celého ľudstva. Rozhodne sa v srdci, že nepošle človekovi poslov, ale že On sám zostúpi v osobe svojho Syna. Nadíde čas, keď už nepošle prorokov, aby ohlásili jeho slovo, ale jeho samotné "Slovo telom sa stalo a prebývalo medzi nami" (Jn 1,14), a tak človek môže kontemplovať Božiu slávu a prejsť k milosti. Takto odpovedá Boh na vyzvanie Mojžišovo "pod' s nami"!

Keď Mária prijme anjelovo zvestovanie a počne z Ducha Svätého, naplní sa prísľub Boží: byť uprostred nás. A tak to aj dosvedčuje anjel, keď hovorí Márii, že synovi jej útrobov, ktorý prichádza od Boha, dá meno Ježiš, čiže Emanuel, čo znamená "Boh s nami". A Ježiš bude uprostred svojho ľudu - "Boh s nami", vo všetkom nám podobný okrem hriechu, hovorí nám sv. Pavol, a zjaví sa Boží Syn, stredobod stvorenstva, ľudstva a stred cirkvi. On je jediným oporným bodom medzi človekom a Bohom, a preto povie, "nik nejde k Otcovi iba ak cezo mňa".

No napriek tomu vždy existuje možnosť odmietnuť Božieho Syna. Ved' v Jánovi 1,11 sa píše: "Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali." Tento výraz "prišiel do vlastného" sa nevzťahuje iba na izraelský ľud, ale na každého človeka. Ved' "jeho dom - jeho vlastné" je "obraz a

podoba Boha", na ktoré sme my ľudia boli učinení.

A ešte jedno slovo nádeje: "Ale tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi" (Jn 1,12). Vidíme teda, ako Boh Otec poslal svojho Syna, Ježiša Krista, "medzi nás" a vidíme ho vzkrieseného a osláveného uprostred cirkvi. Skutočne, keď čítame evanjelium sv. Jána o vzkriesení, nachádzame: "Večer v ten istý prvý deň v týždni, keď boli učeníci zo strachu pred židmi zhromaždení za zatvorenými dverami, prišiel Ježiš, stal si doprostred a povedal im: "Pokoj vám!" (Jn 20,19-20). Potom o osem dní, aby utvrdil učeníkov vo viere a zlomil neveru apoštola Tomáša, Ježiš sa znova zjavil a stal si doprostred a povedal: "Pokoj vám!" (Jn 20,26).

Človek - Mojžiš poznal svoju nemohúcnosť a bezmocnosť svojho ľudu, kričal jedného dňa k Bohu: "Pod' s nami ty sám!" Boh vypočul úzkosť tohto človeka a poslal svojho Syna, Ježiša Krista, aby zostal s nami po všetky dni až do skončenia sveta (Mt 28,20).

MOJŽIŠOVA PASCHA

V tomto článku by sme mohli hovoriť o Mojžišovej smrti ako o závere rôznych udalostí jeho života, o ktorých sme predtým hovorili. Ale skôr, akoby sme hovorili o Mojžišovej smrti, budeme hovoriť o jeho pasche; to značí o jeho prechode k Otcovi, lebo takto treba interpretovať koniec dní tohto Božieho priateľa, ktorý bol tak intímne spojený s Bohom, že sa s ním rozprával z tváre do tváre. Smrť, alebo pascha Mojžiša je vyrozprávaná v knihe Deuteronomium. Vidíme tu, ako z vrchu Nebo Boh ukazuje Mojžišovi zasľúbenú zem a vraví mu: "Toto je tá zem, o ktorej som prisahal pred Abrahámom, Izákom a Jakubom: "Dám ju tvojmu potomstvu!" Dal som ti ju uzrieť na vlastné oči, ale nev kročíš do nej!" (Dt 34,4). Zasľúbená zem je v jazyku Písma obraz nebeského kráľovstva. Svätí cirkevní otcovia hovoria, že kontemplovať Boha, znamená vlastniť ho. T.j. kresťan, ktorý v celom svojom duchovnom

putovaní kontemploval Božie tajomstvá, už vlastní Boha samotného. Takto máme interpretovať aj to, že Mojžiš po presnom splnení svojej misie, v stálom postoji bezvýhradnej lásky k Bohu, ktorý sa mu zjavoval od milosti k milosti, nepotrebuje prejsť so svojím ľudom do zasľúbenej zeme. Stačí mu ju vidieť z vrcholu končiara, a odtiaľ robí paschu, čiže skrze svoju smrť, prechod k Bohu, ktorého miloval a poslúchal s celým srdcom svojím, s celou svojou dušou a zo všetkej svojej sily.

Táto konkrétna Mojžišova situácia nám pripomína Simeona, ktorý so Spasiteľom v náručí mohol zvať na konci svojich dní: "Teraz prepustiš, Pane, svojho služobníka v pokoji podľa svojho slova, lebo moje oči uvideli tvoju spásu, ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov; svetlo na osvetlenie pohanov a slávu Izraela, tvojho ľudu" (Lk 2,29-32). Takisto Mojžiš, zodratý rokmi a utrpením, po splnení svojej misie priviesť svoj ľud do zeme, ktorá oplýva medom a mliekom, môže na vrchole končiara radostne zaplesáť: "teraz môj Bože, prepust' svojho služobníka v pokoji."

Mojžiš dostáva od Boha dvojaké poslanie: vyslobodiť Izrael z Egypta (Ex 3,9-10) a odhaliť tomuto ľudu Božie meno: "Ja som ten, ktorý som" (Ex 3,14).

Meno v Písme sa stotožňuje s osobou. "Ja som, ktorý som" - týmito slovami sa Boh odhalil Mojžišovi, čo znamená, "ja som Boh mocný, ktorý som s vami, vykonávajúci spásu."

Vidíme teda, že Mojžiš je dokonalým predobrazom Ježiša, ktorý uskutočňuje v plnosti oslobodenie zotročeného ľudu a zjavenie Božieho mena, ktoré definitívne vyslobodí človeka z otroctva.

A preto môžeme nájsť vzácne paralely medzi Mojžišom, ako nazerá na zasľúbenú zem z vrchu Nebo a rozlúčkovou rečou Ježiša so svojimi učeníkmi, ktoré zozbieral Ján v hlave 13 až 17 svojho evanjelia a presne takto začína: "Bolo pred veľkonočnými sviatkami. Ježiš vedel, že nadišla

jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi. A pretože miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti" (Jn 13,1).

Jestvuje mnoho pohľadov na rozlúčku Ježiša so svojimi učeníkmi, čo by mohli vyjsť z úst Mojžišových pri jeho rozlúčke s izraelským ľudom. Aj on môže povedať: "Keby ste ma milovali, radovali by ste sa, že idem k Otcovi" (Jn 14,28). Tak ako Ježiš si je vedomý toho, že nenechá svojich učeníkov sirotami a potešuje ich slovami: "Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa" (Jn 14,1). Tak aj Mojžiš si je vedomý toho, že nenechá izraelský ľud v zaslúbenej zemi sirotou, ale že ide tento ľud so zjaveným menom "Ja som, ktorý som". Ja som vás vytrhol z Egypta, staral sa o vás na púšti a dobyl pre vás zaslúbenú zem. Izrael

si uvedomuje veľmi jasne toto pôsobenie Božieho mena a stále si bude pripomínať hrdinské skutky Jahveho so svojím ľudom prostredníctvom žalmov.

Okrem toho, Mojžiš môže odísť v pokoji, pretože si je vedomý, že tento ľud, ktorý necháva v zaslúbenej zemi, má v sebe zárodok budúceho Mesiáša.

Mnohé a veľmi hlboké paralely môžeme objaviť medzi odchodom Mojžiša a už spomínanou rozlúčkou Ježiša so svojimi učeníkmi. Končíme s tou rozlúčkou, čo sa nám zdá najvhodnejšia. Mojžiš takisto ako Ježiš mohol veľmi dobre povedať tieto slová, aby uzavrel svoj život: "Otče, nadišla hodina: Osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba" (Jn 17,1).

	Čičava	Komárany	Memík
Po 11.8.	<i>Svätý mučeník Euplös</i>		
	18.00 + Ľadislav, Emília (r. Staškova)		
Ut 12.8.	<i>Svätí mučeníci Fótios a Anikét</i>		
St 13.8.	<i>Zakončenie sviatku Premenenia Pána; Prepodobný otec Maxím Vyznávač</i>		
Št 14.8.	<i>Prenesenie úctyhodných pozostatkov nášho prepodobného otca Teodóza, pečerského igumena; Predprazdenstvo Zosnutia Presvätej Bohorodičky</i>		
Pi 15.8.	Zosnutie Presvätej Bohorodičky		Prikázaný sviatok Myrovanie; Svätenie bylín Voľnica
	17.30	19.00	16.00
So 16.8.	<i>Prenesenie rukou neuvoreného obrazu nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista</i>		
Ne 17.8.	Desiata nedela po Päťdesiatnici Odpust v Lutine		Zbierka na opravu chrámu
	18.00 *ZBP Janka Budaiová	16.30 *ZBP Peter, Seina (r. Časárová)	16.30 o. Miroslav

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete